

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PB-1376

[Total No. of Pages : 4

[6224]-601

T.Y. B.Com.

361 : BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK - II
(2019 Pattern) (Semester - VI) (CBCS)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Q. No. 1 and Q. No. 6 are compulsory.
- 2) Solve any 3 questions from the remaining questions No. 2, 3, 4 & 5.

Q1) A) Fill in the blanks. (Any 5 out of 6) [5]

- i) A _____ is a written order given to a bank to pay on demand.
(Promissory note, Cheque, Bill of Exchange)
- ii) _____ is an enforceable and legally binding contract made through software.
(Proposal, Acceptance, E-Contract)
- iii) A person who buys a goods or services by paying is called a _____.
(Customer, Salesman, Producer)
- iv) Innovations made by human beings with their own intellect and mind is _____ property.
(Intellectual, Physical Economical)
- v) A valid document must always be in _____.
(Oral, Promise, Writing)
- vi) The consumer protection Act 2019 came into force across India from _____.
(20 July 2020, 26 Dec. 1986, 24 Dec. 1987)

P.T.O.

B) Match the pair.

[5]

'A' Group	'B' Group
i) A written promise to pay	a) 3 Members
ii) Shrink wrap contract	b) Promissory note
iii) The District Forum	c) E-Contract
iv) Copyright	d) Not getting money
v) Dishonor of instrument	e) 60 years

Q2) What do you mean by promissory note? Explain the characteristics of promissory note. [15]

Q3) Explain personal information protection - crime and punishment by explaining the importance of E-Commerce. [15]

Q4) Explain Consumer Protection Councils in detail. [15]

Q5) Explain the objectives, organs and activities of the 'World Intellectual Organisation'. [15]

Q6) Write short notes (Any 3) : [15]

- a) Types of transfer of negotiable instruments
- b) Electronic Signature
- c) Characteristics of Consumer Protection Act
- d) Copyright
- e) District Forum

Total No. of Questions : 6]

PB-1376

[6224]-601

T.Y.B.Com.

361 : BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK - II
(2019 Pattern) (Semester - VI) (CBCS)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना : 1) प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) प्रश्न क्र. 2, 3, 4 आणि 5 मधील कोणतेही 3 प्रश्न सोडवावेत.

प्रश्न 1) अ) रिक्राम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच)

[5]

- i) मागणी करताच पैसे दयावे लागणारी बँकेला दिलेली लेखी आज्ञा म्हणजे ..... होय.
(वचनचिन्ही, धनादेश, हुंडी)
- ii) ई-करार म्हणजे सॉफ्टवेअर पद्धतीद्वारा बनवलेला, अमलात आणलेला व कायदेशीरपणे बनवलेला ..... होय.
(प्रस्ताव, स्वीकृती, करार)
- iii) ज्या व्यक्तिने मोबदला देऊ वस्तू किंवा सेवा खरेदी केली असेल; त्या व्यक्तिला ..... असे म्हणतात.
(ग्राहक, विक्रेता, उत्पादक)
- iv) मानवाने स्वतःच्या बुद्धीने व मनाने केलेली नवीन निर्मिती म्हणजे ..... संपदा होय.
(बौद्धीक, शारिरीक, आर्थिक)
- v) चलनक्षम दस्तऐवज हा नेहमी ..... स्वरूपात असणे आवश्यक आहे.
(तोंडी, वचन, लिखित)
- vi) ग्राहक संरक्षण कायदा 2019 हा ..... पासून संपूर्ण भारतात लागू झाला आहे.
(20 जुलै 2020, 26 डिसेंबर 1986, 24 डिसेंबर 1987)

ब) योग्य जोड्या जुळवा.

[5]

‘अ’ गट

- i) पैसे देण्याचे लेखी वचन
- ii) शिंक रॅप करार
- iii) जिल्हा ग्राहक मंच
- iv) कॉपीराइट
- v) दस्तऐवजाचा अनादर

‘ब’ गट

- अ) 3 सदस्य
- ब) वचनचिठी
- क) ई-करार
- ड) पैसे न मिळणे
- इ) 60 वर्षे

प्रश्न 2) वचनचिठी म्हणजे काय ते सांगून वचनचिठीचे वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.

[15]

प्रश्न 3) ई-कापर्सचे महत्व सांगून वैयक्तिक माहिती संरक्षण गुन्हा व शिक्षा स्पष्ट करा.

[15]

प्रश्न 4) ग्राहक संरक्षण परिषदांचे सविस्तर वर्णन करा.

[15]

प्रश्न 5) जागतिक बौद्धीक संघटनेचे उद्दीष्य, साधने आणि कार्यक्रम स्पष्ट करा.

[15]

प्रश्न 6) टिपा लिहा. (कोणत्याही 3)

- अ) चलनक्षमपत्रकाच्या हस्तांतरणाचे प्रकार
- ब) इलेक्ट्रॉनिक सही
- क) ग्राहक संरक्षण कायद्याची वैशिष्ट्ये
- ड) कॉपीराइट (लेखाधिकार)
- इ) जिल्हा मंच

